

Nelelėnė Lietuva
„Lietuva“
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Ill.
Prenumerata ant metų
Amerikiečiai \$2.00
Užsieniečiai \$3.00
„Lietuva“ spaudina Kauno, Konstitucijos ir kitokios drąsios lietuviškos leidybos ir spaudos įstaiga.
Užsienietis „Lietuvą“ reikia draugai ir pamerinti prisistatyt. Prisistatymai paimami adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

The Lithuanian Weekly
„Lietuva“
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.
Subscription \$2.00 per year.
All communications must be addressed
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 50

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 15 Gruodžio (December) 1899 m.

Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Dabar vėl pasirodė, kad wilyse savo jenerolas Otis, tikėdamas, kad įtekmė Aguinaldo su wisu nupuolė ir kad salos Filipinų bus tuojau suvaldytos, welpasiriko. Ten, kur Aguinaldo įjeskojo amerikoniški jenerolai, jo wisai ne buvo; kada jį gaudė siauriniuose krasztuose ir tikėjo, kad wisas, jo kariauna likosi nustumta į kalnuose, jis su sawo žmonėmis persikėlė į pietines salos Luzon provincijas. Čia yra dabar gana didelės filipiniečių pajėgos. Jie susirinko į kruvą ir ne laukia amerikų, bet pats užpuldinėja ant amerikų užimtų miestų. Buvo čia keli smarkus susisūsimai, kuriuose daugiausiai amerikų krito, negu kituose susirėmimuose saurinėję salos dalį. Pasidawimas kelių mažesnių filipiniečių pulkų, rodosi, ne žymiai apsilpnino jų pajėgas.

Kur ištikro yra dabar patsai Aguinaldo, amerikoniški jenerolai nežino: wieni sako, kad jis su keliais tukstančiais kareiviai perėjo į provinciją Cavitta, kiti gi praneša, kad jis čia ne galėjo dasigauti, o kad dabar keliai nuo siaurių į tą provinciją užimtas amerikų, tai tiki, kad jis turės pasiduoti. Tiek wienok kartų amerikoniški jenerolai tikėjo, kad turi kaipi sawo rankose Aguinaldo, bet iki šiol jis dar priešinasi, tai ir paskutiniame pranežimui ne labai kas nori tikėti. Dabar wėl praneša, kad wienas iš geriausių filipiniečių wadowų, jenerolas Alejandro su wisais sawo kareiviais pasi-dawė amerikams, buk jenerolas Pilar der Pio smarkiamus muszje po Imus likosi užmusztas. Patwirtinimo wienok tą žinią reikia dar palaukti.

Ant salos Negros pakėlė maišztus amerikų sutwėrtą policiją iš cziaubuwų.

Sawo atilėpime į kongresą prezidentas McKinley išreiskė Amerikos rando mieras, terp ko pranešė, kad salos Porto Rico ir Filipinai turi patekti Amerikai, Kubai gi ateitę žada patwaldystę, bet ypatiszką, surisztą su Suwienytoms Wieszpatisztoms nepertraukiamu ryšiu. Kadangi tokia patwaldystė ne labai kam suprantama, tokia, kokią nori Kubai suteikti prezidentas McKinley nėra patwaldyste, tai ne žingeidų, jeigu prezidentas rasztas į kongresą smarkiai surzino kubieciuzis, kurie mato, kad prezidentas ne nori juos liuosais palikti. Jie žada pasikelti ant wisiszkio iszėjwimo amerikų, laiko susirinkimus ir protestuoja ant jų prieš amerikų norus padaryti iš Kubos sawo waldybą.

Afrika.

Nors anglionai po musziui ant Modder Riwer gana gyreši newa dideliu pergalejimu burų ir bandė net kelis kartus paleisti pasaką, buk burai likosi nuwyti nuo miestų Kimberley ir Mafeking, bet kaip dabar pasirodė, po tam smarkiam isztikro musziui, kuriam keli burų regimentai wien karabinių swiawia per tris dienas sulaikė anglionų armiją susidedančią iš 12000 kareiwų, anglionai ne žingsnio neprisistartino arcziaus prie burų apgultų miestų, kurie wis yra dideliame pawojuje, nors anglizska armija teip arti jų miestų, kad jį per saulinį telegrafą gali susiszekėti su esančiais apgultuose miestuose, bet wisgi iki šiol ne įstengė paduoti pagelbos apgultiems. To ne gana; burai

atsirado ne tik pryzakų anglionų, bet ir užpakalų, kur nutraukė telegrafų dratus. Dabar, kaip sako, po smarkiam musziui burai nors nuo užpakalio likosi iszwai-kyti, bet užtai tarpe terp armijos jenerolo Methuen ir Kimberley yra didelės pajėgos, ant kurių be didesnio pastiprinimo jenerolas Methuen ne drysta užpulti. Užtai iszsiqtą ant uždengimo szonų armijos szito jenerolo, kiti anglizską jenerolą, Matacre burai sumuszė po Stromberg, priwertė pasi-traukti. Sztame muszje anglionai nužudė keturias katuoles, 27 oficerius ir 698 kareiwų užmusztų ir paimtų į nelaiswę. Apie szitą nepasisekimą garsina pats anglionai; taigi lygiai nutrautos, kaip ir wisas nepasisekimas isztikro, turbūt, buwų didesnis negu paduoda, kadangi, kaip iki sziol pasirodė, anglionai papratę meluoti, kaip kada net budami wisai sumusztais, garsina sawę pergalėtojai. Kaipio prieštą sawo nepasisekimo jenerolas Matacre paduoda wedėjus, kurie buk gerai žinodami burų pajėgas, tyčia atwėdė anglionus priešais pasislėpusius kalnuose burus į pawojingiausią wietą, nuo kur burų pajėgų niekaip negalima buwų įweikti. Užtrauktas ant kalnų burų kanuoles siekė toliaus negu anglizskos. Anglijonai ne iszlaikė baisios burų ugnies, priwertė burai wadu traukties, ne spējo paimti nė wisų sawo kanuolių. Jie sako, kad nužudė tik 4 kanuoles, bet isztikro turėjo palikti jų burams daugiaus. Pasitraukus sumusztam jenerolui Matacre, szonai armijos jenerolo Methuen atsirado dideliame pawojuje. Jis isz baimės kad jo ne apsiuostų burai isz wisų pusų, ne drysta dabar traukti toliaus, gal su sawo 15000 kareiwų turės ir pats pasitraukti. Apie tai quoda suprasti sakydamas, kad tiltas ant Modder upės likosi burų iszgrautas, o ant pastatymo nors tuomtarpinio tilto reikia poros mėnesių, ypacz kad ant kito upės kranto stowi didelės burų pajėgos. Taigi mat jau dabar paduoda prieštą, jeigu ateis burai traukties atgal.

Nataliue teipogi anglionai iki sziol nieko ne nuweikė. Lydzimth kaip buwų burų apgultas teip ir pasilieka. Pereitos subat dieng ties miestu girdejo didelė baladong ir matė dumus, todėl mena, kad burai su dinamitu turėjo iszardyti prietaisus traukiančias wandenį į miestą. Jenerolas Joubert su twirta kariauna perėjo į kitą upės Tagela pusę. Kaip spēja, jis terp Escourt ir Colenso bandys užstoti kelią ateinančioms į pagelbą miestui Ladysmith anglizskoms pajėgoms. Bombardawimas to miesto traukiasi be paliowos: burai su pagelba apkasų priartino dides kanuoles prie miesto ir jų szuawia daug biėdies pridriba.

Wisos didesnės Europos wieszpatisztės siunczia dabar lygiai į anglizską, kaip ir burų kariaung augzstusnius oficerius prisizurėti kareli. Maskoliszkas caras į burų pusę siunczia sunų garsaus buwasio Warsawos jenorol gubernatoriaus Gurka. Ant pasigyrimo Anglijos kolionijų ministerio Chamberlaino, buk ant nubaudimo Prancuzijos už jos neprilankumą Anglijai, toje susiriz su Wokietija ir Ameriką prieš Prancuziją, atsakė jau prezidentas McKinley sawo rasztas į kongresą, kuriam užsina kokia nors susirizmo su Anglija, sako, kad Amerika gywana ir nori gywenti draugizskai ir su-tikmėj su wisoms kitiems tautoms. Taigi tuom parodė melagystę Chamberlaino. Prancuzija wėl,

ant atmokėjimo anglionams už-gazdinimą, stengiasi patarpinikau-ti prie užmezgimo susirizmo terp Abisinijos, derwisų ir burų prieš Angliją. Anglizskas ir Prancuzizskas pasiuntiniai prie Abisini-jos waldono dabar netikėtai atka-ko į Europą. Matyt, kad kas nors sawarbaus darosi Abisinijoje. Kaip sako, Menelikas siunczia ant Egipto rubėiaus twirtą ka-riauką. Nors abisinijonys ne turi teip gerų giuklų kaip burai, bet narsumo jiems ne truksta. Porą metų atgal jie ir su sawo ginklais sumuszė italijonus. Taigi isz čia Anglijai gresia dabar teipogi ne mažas pawojus. To dar ne gana. Maskolija, kada tik punorės, su-teikdama giuklų ir pinigų, gali priez Angliją sukelti Indijų gy-wentjus, o tsyk jau Anglijai atseitui melsti burų užbaigti karę ant kokių nors iszlygų, nes kitaip ji galėtu nužudyti ne tik pietinę Afriką, bet Egiptą ir Indijas, tai-giai swarbiausias sawo waldybas. Taigi pasirodo, kad gaudinimai kitių krasztų ne wisada atgubena laukiamus waisius. Dabar wis mato wisą Anglijos silpybę.

Maskolija.

Porą metų atgal uždime terp Amerikos ir Maskolijos nesutiki-mai; mat Maskolija padėmė kelis amerikoniškus laiwus, kurie medžiojo prie maskoliszkų krantų ant jurių kaczų, kurias gaudyti maskoliszko rando buwų uždrau-sas. Amerika tuojau pakėlė protestą, bet ant to nepasie-poliszkas randas, jo karizsko lai-wu suimti amerikoniški medejų laiwai likosi maskoliszkų waldžių priofiskuoti. Tarybos ilgai buwo ne waisingos, abidwi pasi negalė-jo susitakyti. Tik dabar terp Amerikos ir Maskolijos likosi nu-tarta atiduoti tuos neuitikimus ant nusprendimo sankaikos sudo. Sudžios iki sziol dar neiszrinkti.

Nesutikimai terp Japonijos ir Maskolijos už Korėją dar neiszdilo. Rodosi, kad Japonijai ateis sziuom tarpu, iki kol Činai ne sudrūtės, nusilenkti prieš Mas-koliją, kuri wisus sawo waldybų portus ant Didžiojo oceano sudru-tino parengtomis twirtynėmis, jas sugabeno ne mažai kariau-nos. Rytinėse Azijos pakrantėse Maskolija laiko twirtą karizšką laiwynę, įweikti ją ir pakranczių twirtynės Japonija wiena ne įstengs. Todėl jai ateis pasi-traukti tuom tarpu isz Korėjos.

Maskolija skubinasi naudotiesi isz iszkinkiwklo Anglijos ir karę pietinėj Afrikoj, kur dabar ne gali stabdyti platiniomis mas-koliszkos įtekės Azijoj. Nežiurint ant priešztariawimo Anglijos, Maskolija dabar iszderėjo nuo Perajios konceijas ant padirbimo kelių naujų geležinkelų, kurie, kada bus pabaigti, diidelei palen-gwis Maskolijai sutraukim kariaunos į Persiją, jeigu kada nors iszpuls kariauti su Anglija. Teipogi galutinai iszderėjo nuo Persijos portą Bender Abas ant stacijos sawo karizskai laiwinei ant Persizkos jurių kojos. Isz-siuntė jau inžinierius ant parengi-mo čia twirtynės. Prieztai Anglija dabar ne ne bando pro-testuoti. Žinodama, kad protestų Maskolija ne paklausys.

Isz Lietuvus.

Apsiwedimo kasa.

Wilniuje susitwėdė dabar apsi-wedimo kamos draugystė, kurios įstaus jau užtwirtino maskolisz-kas randas. Mieris draugystės yra: saszelpti apsiwedancius sa-narius, duodant paszelpą ant pir-mutinio namų įstaisymo. Į drau-gystę gali prigulėti wisokių luo-

my ir tikėjimų sanariai lygiai wiyriszkiai, kaip ir moterys ne jaunesnės kaip 17 metų, newe-dusios. Mokestis sanario yra 3 rubl. Apsiwedant wienam isz sa-narių, likusieji sudea po 3 rubl. ant dalios. Įmokėjęs 1—5 kartų mokestį apsiwedęs gausa 300 rubl. dalios; įmokėjęs gi 100 mo-keszčių gausa 750 rubl. ir toliaus jau ne reikalauja nieko mokėt. Sykį apsiwedę sanariai ir gawę sawo dalį, perstoja buti sanariais draugystės.

Baltstogės prekystos mokslainė.

Išdo ministarijau užtwirtino į-status rengiamos wietinių prekų ir fabrikantų prekystos mokslainės mieste Baltstogėj, Gartoeno gub. Mokslainė ta turės 7 klaias, tai-giai ant jos pabaigimo reiks 7 me-ant kokių nors iszlygų, minėtu mokslainę pirmutinystą turės wakai uždėtoji ir užlaikytoji, ant atli-gusių wietų bus paimami ir pa-szliniai. Kasliak tiesų mokinti-nių, tai baigę szitą mokslainę, to-lėres tokias jau tiesas kaip ir baigę rando užlaikomas realizskas.

Nauja daktarų draugystė.

Daktarai gywenanti Sziauliuose ir jo pawietij užsimanė, ant paweiklo Wilniaus ir kitų didelių miestų, sutwerti Sziauliuose isz daktarų medizską draugystę ant iszrimo twirtesnio ryzio terp daktarų, sawitarpinės pagel-sai ir tobulinimose mokslo. Kaip matyt isz prawdžių uždė-tojų draugystės, jos uždėtojai ir užmanytojai weik wisą žydai. Ar į tokia draugystę panorės pri-gulėti krikščioniški daktarai, galima abejoti.

Žiema Lietuwų.

Kaip kituose Europos krasztuose teip ir Lietuwų ruduo buwo sziftas be szalczių ir sniego. Snie-gas pirmiausiai pasirodė Masko-lizskoj Lietuwėj, o jau paskui ir Prusų Lietuwėj. Prusų Lietuwėj pirmutinis sniegus wisuose pama-ruose nuo Klaipėdos pasirodė tik 6 d. gruodžio szų metų, bet užtai sniego smarkiai, baisi dargana su weju traukėsi per wisą dieng, laike kurios ant jurių prazuwo keli žwejų laiweilai. Ar prigėrė ir keli žwejų, dar apie tai žinių nėra.

Aukos ant Katarinos paminklo.

Maskoliai užsimanė, po paminklo bukelio Murawjewo, sta-tyti kitą musų tėwynės sostapi-lę, mieste Wilniuje; ant pa-minklo nori čia pastatyti mas-koliszkai paleistuwai, ciecorieni Katarinai II, kuri priskyre Lie-tuwą prie Maskolijos. Ant to paminklo su caro daleidimu renka aukas po wisų Maskolija. Iki sziol ant to mierio surinko jau 3886 rubl. 53 kap.; taigi dar toli iki galui.

Surasta žmogžudystė.

Pjutės mėnesį 1898 m. prapuo-lė gywenanti mieste Zarasuose, Kauno gub., 60 metų naszlė Kas-tancija Žaltauskienė. Ilgai jos policija įjeskojo, bet negalėda-ma nė jokio pėdsako surasti, paliowė įjeskojusi. Namai, kuriuose gyweno Žaltauskienė, likosi tusztai ir į juos įskraustė nauji gywentojai, kurie twirtino, kad tuos namus pirkio, ir nors nė jo-kių rasztų neturėjo, kaimynai tam patikėjo. Į seną gi gywenimą naujų Žaltauskienės namų sawi-nių įskraustė kiti gywentojai, bet čia jie ne turėjo jau ramu-no, kadangi sapnuose wis jiems prisapnuodawo prapulosi Žal-tauskienė ir tai teip ilgai, kol ne pradėjo kluone kasinėti ir po

pamatais ne rado kuno anos pra-pulosios moterizskės. Dabar jau suaresztuoti yra žmogžudžiai; jais pasirodė tie nauji užmusztos namų sawininkai ir kokia ten Tere-se N.

Kauno muzikalizska draugystė.

Kaune ką tik susitwėdė muzi-kalizska ir teatralizska draugys-tė. Isz syk prisirasz 300 sanarių. Užduotė naujai susitwėrusios draugystės yra: rengti teatraliz-skus perstatymus ir koncertus. Teatralizski perstatymai, žino-ma, bus wien maskoliszi. Ant to draugystės pasisamdė teatras esan-tį žmonių rume neseniai Kaune pastatytame.

Nauji apsinkinimai prekystos su Prusais.

Prusų randas sawo padawdy-jimais nuolatai sunkina prekystą Lietuwos žmonėms. Gabenimas galwijų isz Lietuwos į Prusus wis dar uždraustas, prekysta žsims apsinkinta. Dabar to krasztu randas wėl uždraudė ga-benimą isz Lietuwos į Prusus: pieno, swiesto, szieno ir sziaudų.

Panaikinimas serwitutų.

Projektas tiesų ant panaikini-mo serwitutų arba atidalinimo ukinių žemės nuo dwarų jau maskoliszkos widurių minister-jos apdirbtas ir dar szį mėnesį bus perkratinejamas wieszpatis-tybės rodoj. Pamatai, ant kokių widurių ministerija remia panai-kinimą serwitutų — yra sawitar-pinis susitakymas terp dwarpo-nių ir ukinių, taigi stato jį ant tų paczių pamatų, kaip yra ir da-bar.

Isz Kauno.

Kanno gubernijoj suzelusius gerai szį metų žėlmenis tuluose spskricizuose užpuolė koki ten ne pažįstami wabalai, kurie kaip kur wisai nuėdė žėlmenis teip, kad laukus reikėjo isz naujo arti ir sėti. Daugiausiai biėdies tie wabalai pridribo Sziaulių pawie-tij.

24 d. lapkricio užstojo Kauae pirmutinis szaltis, szalczio buwo 3° pagal Celciaus termo-metrą. Pradėjo snigu. Tą dieng pasnigo wisur Lietuwėj ir Latwijoj; Wilniuje tiek prisnigo, kad sztrikariai paliowė begioję; aplinkinėse buwo geras rogių ke-lias, bet buwo ne ilgai, kadangi jau ant rytojaus pradėjo lyti ir rogių kelias wėl pagedo. Latwi-joj rogių kelias laikosi.

Naujas geležinkelis.

Ant naujai padirbtos geležinke-lio linijos nuo Szawentų, Wil-niaus gub. į Panewęžį, Kauno gub. jau pradėjo bėgioti trokiai. Linija ta jungia tiesiog Liepojaus geležinkelio liniją su Peterburgu — Wilniaus. Ilgis tos naujos lini-jos yra 137 wiorstai. Dabar Sziau-lių ir Panewęžio pawiecių gy-wentojams bus palengwintas ga-benimas laukų produktų į Peter-burgą, kadangi naujas geležinke-lis žymiai sutrumpina kelią.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaite už lietuwiz-skus jawus mokojo Wilniuje: už pudą rugių 77 kap., awių 69—75 kap., miežių 85 kap., griky 55—88 kap. Pudas suduto swiesto 12 rubl. 50 kap., iki 12 rubl. 75 kap.

Liepojuj mokojo: už pudą ru-gių 71—77 kap. Ant kwiecių pirkėjų ne buwo. Awizos pa-tam patikėjo. Į seną gi gywenimą naujų Žaltauskienės namų sawi-nių įskraustė kiti gywentojai, bet čia jie ne turėjo jau ramu-no, kadangi sapnuose wis jiems prisapnuodawo prapulosi Žal-tauskienė ir tai teip ilgai, kol ne pradėjo kluone kasinėti ir po

Paroda abrozdu prancuzizskų tepliorių.

27 d. lapkricio likosi pa-rengta Wilniuje paroda abrozdu geriausių dabar gywuojanczių ir jau pasimirusių prancuzizskų tepliorių, o drauge su tuom ir brangių iszaustų abrozdu arba teip wadinamų gobelinų, kokių wien Prancuzijoj geriausiai moka iszausti. Rando užlaikoma dirbtu-wė tokių gobelinų yra netoli Paryžiaus. Wilniuje ant parodos yra diktai abrozdu ir gobelinų. Parodą lanko kasdien diktai žmonii.

Wėtros Baltiko pakrantėse.

Prasų Lietuwų, Baltiko pa-krantėse siautė smarkios wėtros, kurios ypacz Karaliauciaus ap-linkinėse daug pikto pridribo. Pajurių žwejams wilnyš nuplowė wisus jų turtus, iszgriwė pajurių geležinkelį, o kaimą Hassarge wi-sai užliejo.

Anglijos Lietuwiai.

Londono Lietuwiai.

(Pabaiga)

Atwerdamas mitingą, direkto-rius pasakė, kaip stowi dalykai, ir klausė susirinkusių rodos, ką iszpuola daryti, kad atsimiti isz banko pinigų? Direktorius pa-gelbinjus perskaitė isz popieros sawo pranešimą apie paskuti-nius ateitkimus, kaltino p. Saka-lauką ir p. Barulį už trukdymą draugystės reikalų ir reikalawo, kad jie būtų iszmeti isz drau-gystės kaipo maisztininkai. Sekre-torius apskelbė, kad pagal pereit to mitingo protokolą, p. Saka-laukas ir p. Barulis jau nepriguli prie kasos ir į jų wietą esą isz-rinkti kiti, be to iszskino susirinkusiems, kad pagal „Vienybės“ įstatymus, turi wisi pristoti ant to, kas buwo sutarta ant pereito mitingo. Kaltininkų pradėjo tei-sintiesi tuom, kad jie nežinoję, kad jų nieks ne kwietės eiti į kasą ir tt. Tas da daugiau surzi-no tuos, ką žinojo, kaip buwo. Emė szaukti: „meluofa, ne teisy-bė!“ Tada jau nieks nelaukė, kol bus daleista kalbėt, nieks nežūrė-jo ant waldžios, szaukė, barėsi, net ne galėjo isztriwti ne keikę. P. Barulis ne tik ką stengėsi isz-siteist, bet iszpeikė „Vienybės“ twarką, apslėidimą komite-to ir tt. Norėdamas panieinti pereito mitingo protokolą, terp kito pridurė, kad ne buwų ra-szytas „Vienybės“ sanario, bet kito žmogaus ir dėlto ne galys burti geras. Kiti pradėjo juoktis isz tokio ne tėmyjimo ir aszkino p. Barulii jo paklydimą. Teip be-sitasant, pradėjo kelios waldos ir nieko ne buwo atlikta. Wieni szaukė: iszmetis priezininkus p. Barulį ir p. Sakalauką, kiti wėl norėjo rinkti kitą direktorių, treti keikdami ejo į publiką iszsigert ir wėl grįžo. Tame tarpe prasžė balso wienas isz sweezių. Komitetas leido kalbėti, bet sweezias prasžė daleidimo susirinkusiųjų. Diodant balsus, pasirodė, kad apie 10 balsų t. y. weik penktą dalis wisos draugystės, yra prie-szinga (isz wisos yra „Vienybė“) tik 54 sanariai ansyk buwo ne gerai paduotas skaitlius). Tuomet sweezias atsiskė nuo kalbė-rimo, ne norėdamas daryti nesma-gaus sawo priezininkams. Wė-liaus pasirodė, kad tą swezią laiko kiti už didžiausią maisztinį ką ir „Vienybės“ ardytoją ir dėlto bijojo, kad jis ką blogo ne padarytų. Tokiu budu tgeši kal-bos toliaus ir nieko gero ne dės-jo, tik da daugiau pykinoi ir wai-rdyjos. Direktorius nor iszmeti p. Barulį ir p. Sakalauką, kaipo

maisztininkus, o p. Barulis wadina direktorių maisztininku ir ne duoda jam nė gero. Direktorius lie-pia klausyti, bet jo ne klauso. Ant galo komiteto kasierius užsilpa ant stalo, už kurio sėdėjo di-rektorius ir szaukia: „wyrai, asz mislyju geriausia būtų iszimt pi-nigus isz banko ir iszsidalyt wi-siems!“ Tas užmanymas neispa-sakytai patiko susirinkusiems, jie plojo rankomis, džiaugėsi, tary-tum „skarba“ atitkę ir rėkė: „brawo broliai! Gerai, gerai!“ Po tokiam sutarimui komiteto, sekretorius, atsistojęs ant suolo, perskaitė susirinkimui šį 24 įsta-tymų „Vienybės“, kuriame yra parasyta, kad „po atsiėmimui kas kam priguli, reikia pawesti li-kusius pinigus Sz. Tėwui su ma-dawymu, įdant dėl naudos Lieta-wos teiktusi paskirti!“ Ant to ir sutiko susirinkusieji, tik keli atsirado, ką emė priezintis, sa-kydami, kad Sz. Tėwas ne priguli prie „Vienybės“, kad jis turi ga-na pinigų, geriau welyg paskirti juos ant ko kito. Bet tą balas nuėjo ant wėjo. Matydamas, kad draugystė griuwa, tas pats swe-zias, ką pirma buwo norėjęs kal-bėt ir paskui atsiskė, wėl pra-sžė balso. Iszskyrus kelis, susirinkusieji sutiko iszskausyti swe-cio. Matyt akywa buwo jiems žinoti, ką gal geresnio iszmislyt už tik ką paduotas užmanymus. Wisi nutilo ir klausė. Sweezias pirma perserėjęs, kad jis ne no-ri nė wieną užgauti arba pareiti kam nors į kelią, užtėmyjo, kad swarbiausiu daiktu, dėl kurio bu-wu susaukti sanariai „Vienybės“, tai yra klausymas, koki budu iszinti isz banko pinigų. Iszsrizti to klausymo nė komite-tas nė susirinkimas ne galėjo, ki-lo nesusipratimai be reikalingos sznekos, piktumas, ant galo kraujas užsidegė, wisi pasipiktino isz „Vienybės“ twarkos ir ne-apswarstė gerai, sutarė sugardyti draugystę. Tuom tarpu, kalbėjo toliaus sweezias, pinigų iszinti isz banko labai lengwa, ir nėra reikalo ardyti draugystės, reikia tik priimti priežadėjimą p. Saka-lauko ir p. Barulio, jie nueis į banką su direktorium, iszduos pi-nigus ligoniams ir bus gerai. Teisybė, protokolą extra-mitingo bus paniekintas, bet geriau yra panieinti seną protokolą, ne kaip ardyt draugystę, juo kad proto-kolas tas buwo sutaisytas, kad komitetas galėtų atsimiti pinigų isz banko. Jeigu komitetas pinigų ne atsėmė su pagelba to proto-kolo, tai galima kaltinti komitetą, bet ne galima reikalauti, kad bu-tų užtwirtintas toks protokolus, kuris ne tik ką ne atnesza drau-gystei naudos, bet da stumia ją į kelią waidų, nesutikimų, sudų ir ant galo ardo draugystę. Be to kalbėtojas užtėmyjo, kad neuž-tenkas atwesti draugystę į senas wėžias, bet butinai reikia tą draugystę atnaujinti, pertaisyti jos įstatymus, iszmeti kitus punktus, iszrinkti priežirėjimui iszmintingusius wyrus ir apskri-tai wikrensius, stengtis supradi sawo reikalus, skaityti geras knį-gas ir laikrasczius ir tik tuomet galima bus įwesti gerą twarką draugystėje ir džiaugtis isz jos. Kalba tokia patiko susirinku-siems ir jie ant jos pristoję. Buwo sustatytas mitingo protokolus, per kurį tapo paniekintas nutarimas extra-mitingo ir buwo įtrauktas teipogi reikalawimas, kad iki Naujų metų but pertasyti „Wie-nybės“ įstatymai.

Nauji metai jau, gali sakyti, po nosia, direktorius turėtų susaukti susirinkimą, reiktų iszrinkti wy-rus įstatymams perliurėti, bet di-rektorius tas ne rupi, jis norėtų pa-likti senąją twarką ir dagi norėtų

paniektinti paskutinį protokolą, ant kurio nors ir didumas pristatymo, bet berazant protokolą, išsiskirstė. Ar ant ateinančio susirinkimo uatvirty perito mingo protokolą, ar ne ir ar rinks komisiją išstatymams pertaisyti, tas prigulės nuo to, ar daug bus izmanancijų vyrų, suprantancijų reikalingumą pertaisymo įstatymų. Bet jeigu ir ne būtų pertaisyti įstatymai, tai wisgi galima tikėtis, kad ir toliau "Vienybė" teipjau lauzys įstatymus, kaip ir iki šiol, wes "Vienybė" reikalus, teip kaip didumas izmano, ne paisydami ant wisko ką sako "Vienybė" įstatymai. Nors ir "Vienybė" izstatymuose yra pasakytas, kad reikia iz mesti iz draugystės maisztininkus, bet pasirodo, kad didžiausiu maisztininku yra pati "Vienybė", kuri jau daugelį įstatymų permairė ir per tai pati saw apaudyo ant pragaiszties. Dėlto ir draugystės sanariai matydami, kad įstatymai draugystės yra niekinami, teipgi neguodos įstatymų, juo kad tie įstatymai ne buvo priimti draugystės sanarių, bet tik įbrukti jiems kunigo. Besiplatinant apzwietimui ir atsiradus supratimui tarpe "Vienybės" sanarių, ne galės likti tokia twarka, kaip dabar yra.

O apzwietimas pas mus kassky labiau platinasi. Swarbiausiu atsitikimu gywenime Londono lietuwų, tai yra atsiradimas agenturos knygų ir laikraszczių. Jau bus weik 2 mėn. kaip atsirado ta sjeuntura ir nuo to laiko knigos ir laikraszczių platinasi gana gerai. Tik reikia gailėtis, kad tokia agentura ne atsirado anksciau. Ta sjeuntura yra pas p. Baronaitį (5 Princes Place, Queen's Buildings, Bethool Green E.) kuris atnesdė didelę naudą lietuwystei beplatinamas lietuwiskis rasztus. Pats budamas karsztu mylėtojum wisokių skaitymų jis žino įtalpa wisų knygų ir moka raginti prie skaitymo kitus. Pirmu waisium apzwietimo tai buvo paniekinimas "Saulės", kuri Nr. 63 teip begėdisziskai emė skelbti cariszka mokslą, niekinti apzwietimą. Kiti net norėjo parasztyt protokolą prieš p. Baczkaucko pasielgimą, bet rankos jų ne pratusios prie plunksnos ir ne gali izreiksziti to, ką szirdis jaučia. Bet wisgi apzwiestiesnieje pagadino warda "Saulės" ir izniekino jį teip, kad kiti, ką pirmą jį skaitė, jau dabar jos wisai ne perka. Wiernu "Saulės" garbintojum liko tik "Vienybė" direktorius, bet jis jos ne skaito, tik siulo kitiems, kad atsimti sawo pinigų. Matyt, kad izsiraszė jis "Saulę" tik wien "dėl nuro". Bet ar sziaip ar teip būtų, wisgi pagirt reikia pasaszwentim, nes kartais beplatinant "Saulę", reikia jam ir nukentėti, girdėti izsuokimus, pasitycziojimus bobų ir kitokių nesmagumų. Wiena wakara jo "unaras" nemažai buvo užgautas.

Ateina wienas waikinas į tą wietą, kur gywena p. prezidentas ir kalbasi apie "Vienybę" reikalus su komiteto sekretorium. Tik sztai, kur buwęs kur ne buwęs, prieina prezidentas prie to waikino ir pakisza jam "Saulę". Tas pažiurejo, paemė "Saulę", užmoję 1½ peno, paskui iz parako dirbtuwę. Wisa dirbtuwę trioba likosi izsgriauta, įtaisos izsiazkitys. Prie to ir trys wysriziskai, o tame ir dirbtuwę superintendentas likosi su wisu su draskyti; sunkiai suzeistų darbinųkų yra daugiaus, o terp jų yra ir teip suzeisti, kad ant izsgijimo nėra wilies.

Baisi nelaimė kastynese. TACOMA, WASH. 40 mylių nuo czia, Carbonado anglių kastynese atsitiko baisi dujų eksplozija. Tose kastynese dirbo 80 darbinųkų ir iz to skaitliaus tik 15 darbinųkų izstraukė dar gywų, kiti wisai likosi užmuszti. Iki szio izsizrastus kastynių olos izstraukė 60 negywu darbinųkų. Terptu prazhuwusiu darbinųkų yra lenkai, slowakai ir wokiecziai; ar ne buvo lietuwai, nežinia.

Explozija netroglycerinas. BRADFORD, PA. Nitroglycerinas krautuwes Pennsylvania Torpedo Co. dirbtuwę, esanczių netoli Hallow, atsitiko baisi nitroglycerinas eksplozija, kurią jautė

ir tt.; 3. Sanariai priimami yra ne per pasisiulymą, bet per užkwietimą draugystės. 4. Kasa susideiza iz mėnesinių arba nedėlinių mokeszczių, iz pelno nuo balių, teatrų, parduotų rasztų ir tt. Į kasą sutarta mokėt kas nedėlia po 2 penur izstojant į draugystę wieną szilingą. Sawiesos Dr-tė tuom turpu da neisgyweno ir užima platinimu tą rasztą, ką ateina pas p. Baronaitį. Kiti, ką ne priguli prie Sz. Dr-tės szuairiai žiuri į tą draugystę ir mislyja, kad Dr-tė ta nor sugriauti "Vienybę", buntawoja sanarius ir tt. Patyrę, koki yra Dr-tės siekiai, nieks ne galės liežuwianti ant Dr-tės. Sziauom tarpu pardsiuda laikraszczių skyrimum, bet po kitų metų gal atsiras tokių, ką ins laikraszczius ant szijų metų. Tokios tai yra pas mus naujienos. J.

Iš Amerikos.

Indijonų literos.

Iz wisų Amerikos indijoniskų giminių, tik irokezai turi sawo kalbos rasztui literas; rods ir kitos indijonų giminės raszo ir per rasztą duoda wiena kitai perseręjimus, pranesza apie wišokius atsitikimus, bet kitos giminės ne wortoja literų tik nupieszia wisokius daiktus, apie kuriuos nori praneszi. Irokezai gi dėl raszo sawo kalboj wortoja 68 literas, kurias izsrado neseniai wienas indijonas wadinamas Sequoya. Iz syk, kada Sequoya pranesdė apie sawo izsradimą, jo wienęnczią palaiškė jį už beprotį. Dabar wienok terp irokezų mažai yra tokių, kurie nepažindytų naujų jų kalbai pritaikintų literų; daugelis knygų iz anglisz kos kalbos yra izwerstų į irokezų kalbą ir užrasztų szitoms neseniai Sequoyas izsrazstoms literoms.

Izmeto iz kongreso mormonų. Szj metų Washingtono kongrese izsmetė kongresmaną Robertą iz szeto Utah, mormonų, iz daugpatystę. Izsmestas atsilėpė į Amerikos tautų protestuodamas prieš tokį kongreso pasielgimą, kadangi jį izrinko kaip iztikimą Utah'os gywentojai. Jeigu dėl daugpatystės Roberts negali būti kongresmanu, tai dėl tos paczios priezasties ir amerikonų užimtų salų Sulah sultonas negalėtų buti sultanu. Tuom tarpu prezidentas bijosi erzinti tų salų sultoną, ant užlaikymo daugelio paczių, moka jam algą.

Bjauri linczwone.

MAYSVILLE, KY. Negras Dick Coleman užmuszė czia baltwiedę moteriszka Liebhook, pas kurią tarnawo. Kada jį suėmė, wedant į kalinį, susirinko 1000 baltwiedzių, izsweržė iz szerio rankų nusidėjėli ir rukurę lauzą, sudegino. Wadowais baltwiedzių buwo wyras ir giminės užmusztos moteriszka. Priesz sudeginimą minios baisiai sudaute Colemano weidą, akis pribėrė pipirų, o kūną aplaistė su witrjolu arba szilwasariu.

Parako dirbtuwės izleke in padanges.

POTTSTOWN, PA. 7 d. gruodžio izslekė į padanges esanti netoli Summertyono Jameso Millero parako dirbtuwę. Wisa dirbtuwę trioba likosi izsgriauta, įtaisos izsiazkitys. Prie to ir trys wysriziskai, o tame ir dirbtuwę superintendentas likosi su wisu su draskyti; sunkiai suzeistų darbinųkų yra daugiaus, o terp jų yra ir teip suzeisti, kad ant izsgijimo nėra wilies.

Baisi nelaimė kastynese.

TACOMA, WASH. 40 mylių nuo czia, Carbonado anglių kastynese atsitiko baisi dujų eksplozija. Tose kastynese dirbo 80 darbinųkų ir iz to skaitliaus tik 15 darbinųkų izstraukė dar gywų, kiti wisai likosi užmuszti. Iki szio izsizrastus kastynių olos izstraukė 60 negywu darbinųkų. Terptu prazhuwusiu darbinųkų yra lenkai, slowakai ir wokiecziai; ar ne buvo lietuwai, nežinia.

Explozija netroglycerinas.

BRADFORD, PA. Nitroglycerinas krautuwes Pennsylvania Torpedo Co. dirbtuwę, esanczių netoli Hallow, atsitiko baisi nitroglycerinas eksplozija, kurią jautė

ant 30 mylių į wisus krasztus. Triobos ir medžiai esanti netoli eksplozijos wietos likosi izswartyti. Mieste Bradford izsyrėjo didesni langų dalis. Kiek laike tos baisios eksplozijos prazhuwo žmonių, dar nežinia.

Paskendo garlaiwys.

BUFFALO, N. Y. Kanadiszkas garlaiwys "Niagara", atsiradęs pereinotis sanwaitės utarnike ant ašero Erie, kada siautė smarki wėtra, likosi wilnių izsardytas ir su wisus taworais ir žmonėmis paskendo. Ant garlaiwio buwo 16 žmonių ir taworų wertės \$25000.

Pagimde 6 waiku.

Farmerienė iz Seleno, netoli Molele, Ala., pati Johno Karl pereinai sanwaitę pagimde 6 tų waiku. Wisi tie waikai buwo wysriziskos lyties; iz jų trys tuojaus pasimirė, o trys yra gywi ir sweiki. Wisi ką tik užgimę 6 waikai swėrė 30 swary drauge.

Galsrai.

READING, PA. 7 d. gruodžio siautė czia didelės gaisras, kuriai ne apsiėjo ir be žmogiszkių aukų. Užsdegė pancziakų dirbtuwės Naldes ir Horsto ir su wisu sudegė. Bledų ugnies padarytą skaito ant \$250000. Ugnis užgimė nuo gazolinos eksplozijos tų dirbtuwę dalyj, kurioje dirbo 600 merginų darbinųkų ir platinosi teip greitai, kad darbininkės neapėjo izbėgti; persigandusios susirinko ant stogo ir nuo czia szokinėjo ant žemės. Prie to suwinzom 50 merginų sunkiai apsikulė ir iz tų ne wisas galima bus izsgydyti. Iz degėsiu izstraukė jau tris sudegusiu kunus, o truksta dar trijų, kurios turbut teipogi sudegė.

WASHINGTON, D. C. 8 d. gruodžio siautė czia didelės gaisras, kuriai izsnaikino seną "Mansion House". Žmones wisai izsžigelėbo. Bledų ugnies padarytą skaito ant \$100000. Terp kitko prazhuwo czia daug brangių abrozdy.

EUFIELD, N. H. Sudegė czia prigulincziuos Baltie Mills Co. American Woolen Mill. Bledų ugnies padarytą skaito ant \$100000.

AUGUSTA, GA. Siautė czia didelės gaisras, kuriai pridirbo bleds ant pusės milijono doliarų. Suwisu sudegė Whites pardawincziuos ir kelios su joms stowincziuos kaimynystoj.

Nelaimė ant geležinkelio.

MO-FIELD, OH. Netoli nuo czia, ant Baltimore ir Ohio geležinkelio susimuszė du į prieszgas puses bėgant trukai. Prie to trukio wedėjas Wardard iz Newark likosi ant wietos užmusztas ir keturi kiti trukio tarpai teip sunkiai apkulti, kad nėra nė mažiausios wilies ant jų izsgijimo.

Iš darbo lauko.

BRISTOL, VA. Darbai eina czia gerai, wisos liejincziuos dirbą pilną laiką.

MUNCIE, IND. Wisos czianyszcziuos geležies dirbtuwės dirba ir tai pilną laiką.

OUTTUMWA, IA. Universal Fuel Co. neužilgio pastatys czia daug naujų kokso peczių.

WAUKEGAN, ILL. Czianyszcziuos geležies dirbtuwės, kurios neseniai sudegė, bus neužilgio atstatytos.

COALGATE, IND. TER. 400 kalnakasių kastynių Jenny Lind, pritardami Horthornes kalnakasiams, pekėlė sztraika.

PEACHONTOS, ALA. Darbai czianyszcziuose kastynese eina gerai; kastynių sawininkai priėmė naują užmokescio tabelę.

ANISTON, ALA. Aplinkinėse szito miesto rado naujus anglių plotus, ant kurių neužilgio parengs kastynes.

ENOLA-H, IND. Rado czia naujus anglių plotus. Anglys yra labai geros. Ketina czia parengti naujas kastynes.

WHEELING, W. VA. Wheeling Consolidated Coal Co. nupirko aplinkinėse szito miesto wisus žemės plotus su anglis ir ketina parengti kelias naujas kastynes.

GRANT CITY, ILL. Czianyszcziuos geležies dirbtuwės, kuriose nuo tulo laiko ne dirbo, dabar pradeda wėl dirbti.

CLEVELAND, OH. Martin Mullen Penhaudle distrikte nupirko 2000 akrų žemės su anglių sluogziais ir parengs kastynes.

CROWN POINT, N. Y. American Steel & Wire Co. baigia jau rengti dirbtuwes; mažesnę jų dalyse dar ezi mėnesį prasidės darbai.

RASCINE, Wis. 600 formerių czianyszcziuos geležies dirbtuwės pakėlė sztraiką todėl, kad kompanija ne nori pripažinti jų unijos.

WILHAMANTIC, CON. Czianyszcziuose Windham Manufacturing Co. medwilnės dirbtuwės pakėlė ant 10% darbinųkų užmokesci.

CANAL DOVER, OH. Kapitalistų sindikatas nupirko wisas aplinkines žemes su mineralais, o tame ir su anglis ir parengs czia kastynes.

BARTON, MD. Gorman ir jo brolis nupirko didelius žemės plotus su surastais czia anglių sluogziais ir parengs neužilgio kastynes.

Medwilnės dirbtuwės szeto Maine, teipogi Pawtucket, Mas. Adams, Mas. Providence, R. I. ir Manchester, N. H. pakėlė ant 10% darbinųkų uždarbį.

MARTIN FERRY, OH. Langghino blėtos dirbtuwės, kurios buwo pradėjusios dirbti, wėl sustojo, nežinia ant kaip ilgai; nežinia, kada jose wėl prasidės darbai.

NEW ATHENS, ILL. Czianyszczių kalnakasiai pristoję prie unijos ir tuojaus pakėlė szaiką ant izskariawimo užmokescio pagal unijų tabelę.

CHICOPEE, Mas. Dirbtuwese Chicopee & Dwight Manufacturing Co. pakėlė ant 10% darbinųkų užmokesci. Padidintą užmokesci gaus darbininkai nuo 18 d. gruodžio.

PITTSBURG, PA. Darbai czianyszcziuose geležies dirbtuwese liaujasi; wienos dirbtuwės dar dirba, kitos jau wisai sustojo. Užtai darbai stiklo dirbtuwese jau prasidėjo.

SAGINAW, MICH. Darbai eina czia labai gerai ypac anglių kastynese; kurių sawininkai ne įstentys patrupinti tiek anglių, kiek nuo jų reikalauja; Mažiausiai 80 anglių kasėjų galėtu czia gaut darbą.

RACINE, Wis. 400 giserių czianyszcziuos geležies dirbtuwės pakėlė sztraiką todėl, kad dirbtuwę sawininkai ne nori pripažinti unijos. Prie sztraiko pristoją wis daugiaus darbinųkų ir jeigu dirbtuwę sawininkai neizpildys jų reikalawimų, užims sztraikai wisose dirbtuwese, o tsyky ir darbai turės su wisu paliant.

ISZ

Lietuwiskiu dirwu.

Iš Ashland, Wis.

N. 84 "Saulės", raszte "Kur mes einame?" buwo paminėta, kad czianyszczių lenkai nori statyti sawo lozną bažnyczį, bet kad jų pajigos per mekos, tai norėtu prie aukawimo ant to miesto patraukti ir lietuwius. Kadangi lietuwiai neatsiakė, tai žinoma, kalektuodamas lenkiskas kunigas ir pas juos atsilankė, o lietuwiai dawė, kiek galėjo. Apie surinktas aukas kunigas pasigiradawo sakydams, kad terp Ashlando lenkų surinko "ladny grosz" (gražius pinigų), bet wisai ne garsindawo nė apie tai, kad tame "ladname groszy" yra ir lietuwijų aukos, ne skaitydawo nė prawardžiu lietuwiskų aukautojų. Lenkai garsindawo po sawo laikraszczius, kad Ashlande yra 300(?) lenkiszkių bažnyczų, todėl jie įstengę pastatyti "polaki kosciol", bet kada pradėjo rinkti aukas terp sawųjų, tai pasirodė, kad daugumas lenkiszkių szeimynų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su prastu. Kad terp musų lietuwijų girtuokliawims ne moka su daws sawo sunkiai uždribtų centų, kaip kad kituose miestuose, o per tai ir wardas jų ne nupulė; bet kad jie dar labiaus skaitytų laikraszczius, tai dar turėto geresnį wardą akysze kittauz, nes apie wisą geraus su pr

Isz Virden, Ill.

Virden mainose nupuošusio akmenų lietuvis Andrius Margaitis liko tyto sunkiai užgautas, kad pasirogo tik penkias dienas ir pasimirė. Paėjęs iš Suvalkų gubernijos, buvo jaunas, vos 24 metų amžiaus. Prigulėjo į uniiją, kurios kasztas 11 d. gruodžio likosi palaidotas. Giminių ne pažįstamų Amerikoje ne turėjo. Kas norėtų daugiau apie velionį dažinoti, tesikreipia ant šio antaszo: Peter Griniewicz. Box 423. Virden, Ill.

Grinewiczius.

BALTIMORE, Md., 12 gruodžio, 6 valandų ryto, pasimirė Bonaventuras Možeika, buvęs kelis metus „Lietuvos“ agentu.

NAUJI ISZRADIMAI.

1. Gyvenantis Amerikoje leukas Sekutowicz iszrado naują būdą dirbimo fotografizacijų abrodų. Pagal tą naują būdą ant stiklo, plieno arba porcelano padirbtai fotografizacijų abrodai iszrodo kaip kad jie būtų skulptoriaus pastais įspjauti.

2. Zokonių kapucinas Florinai isz Pontomoto iszrado prietaisą, kuri apsaugoja nuo susimuzino bėgancius priešais ant jų paečių žėnų geležinkelio traukių. Prietaisai toje, pritaistyta prie lokomotyvos, isz tolo persegsti skambėjimu maszinio vedentį traukį, jeigu priešais bėga kitas ir tokiu būdu tasai turi užtektinai laiko sustabdyti traukį, kad jis ne galėtų su kitu susimuzti.

3. Wiens Peterburgo technikas, Miken, teip pagerino bieyklį, kad jo padirbtas ne tik kad bėga lengviau už visus iki šiol wartojamus, bet bėga dwigubai greičiau. Wisai nesiskubinant, ant naujo bieyklio galima į valandą nuvažiuoti 50 viorstų, taigi tiek jau kaip ir greituoju geležinkelio traukiu. Naujas bieyklis ne turi lengio, o wietoj jo turi cziela eilę blokų, kurie ir giudo wisą greitumą prie wadžawimo.

4. Maskoliszkas inžinierius Nikolajewas naują prietaisą ant apsaugojimo geležinkelio traukių nuo susidaužymų arba bent ant sumažinimo nelaimių laike bėgimo traukių. Nauja prietaisas sudėda isz paprastos geležinės dudelės sujungtos su wisoms stabdymo prietaisams. Dudelę tą pritaisto prie pirmutinių ratų. Jeigu tik kelias yra pagadytas, prie mažiausio nenormalizskumo bėgyje traukio, dudelė nužūta ir ant syk wisos prie wagonų išančios stabdymo prietaisais pradeda stabdyti traukį. Bandawones su ta nauja prietaisa atliko Wirbaliuje, Suwalkų gub., ant Krawliuoziaus—Wilniaus geležinkelio linijos. Pirmiausiai paleido traukį ant kelio, ant kurio užmėtė medžių strampus; antrame gi ant sitikime traukis bėgo ant iszkleiptų žėnų. Abiejuose atsitikimuose Nikolajewo prietaisai pati, be prisidėjimo taru, sustabdė tuojau traukio tep, kad jie ne spėjo labiaus pagadyti kelio ir pats nė trupuzio ne pagedo. Naudingumą prietaisais pripažino wisai buvę prie bandawonių inžinieriai.

Isz wisur.

1. 34 mylios nuo Liverpooliaus susidaužė aistriskas geležinkelio traukis. Prie to keli žmonės liko si užmušti; sužeistų gi skaito ne keliolika, terp kurių yra ir mirtiniai apkluti.

2. Maskoliszkas randas nori sujungti telefonu Peterburgą su Berlynu. Tarybas apie tai su Wokietijos randu jau pradėjo. Telefonas tasai bėgs per Warszawą, o nuo czią jau į Berlyną.

3. Rytinėj Maskolijoje, kaime Kolobowka apsirėiskė jau azijatiszkas maras. Kad apsirėiskusi terp to kaimo gyventojų liga yra mara, pripažino tą ir daktarų komisija, kurią czią randas atsiuntė.

4. Sziaurinėj Persijoje, mieste Rėstz slautė baisus gaisras, kuris iszniekinio 1000 pardawynčių, 12 didelių krautawų, 10 hotelių, 2 bankų ir tris mahome-

toniszkas bažnycias. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 3 milijonų rublių.

5. Garsų ant wisio swieto Paryžiaus teptorių Danielių Dupuis, jam bemiegant, persowė netikėtai igawusi proto sumaiszymą jo locna pati. Kulka pataikė į galvą ir nuė to teptorius tuojau suimirė, nė ne pakilo.

6. Anglijos, Prancuzijos, Belgijos ir Holandijos pakrantėse siautė baisios wėtros, kurios ne mažai blėdies ir nelaimių pridirbo. Laikė tų wėtrų susidaužė daug mažesnių laiwių; prie to prigrėdė ir kiek žmonių, bet jų skaitliaus dar nežino.

7. Widurinėj Amerikoje, republikoj Costa Rica apsirėiskė geltonasi; drugys, karisai jau pasiekė ir augstai kalnuose gulintį miestą Aljuela, kur iki šiol dar sztoję liga nekada ne prisigriebė, nors ant žemumų ji tankiai smarkiai siauczia.

8. 7 d. gruodžio ties Austrijos sostapile, miestu Wiedniu „šiau tē baisi wėtra, kuri lygiai mieste kaip ir jo aplinkinėse pridirbo daug blėdies; miesto aplinkinėse sugriowė wisai daug triubų. Prie to kelios žmogystos liko mirtinai apklutos; lėngwiaus apklutų yra daugiaus.

9. Miestelyj Gablenz, Czekijoje, 36 gywentojai spali mėnesij pametė katalikizką tikėjimą, isz jų 13 perėjo į protestonizską, o 23 į senkatalikizską; per wisus gi 10 mėnesių tame miestelyj 294 katalikai perėjo į protestonizską, o 245 į senkatalikizską tikėjimus.

10. Maskoliszkai laikraszciai pranesa, kad Peterburge pasimirė archiwyskupas katalikizskų bažnyczyj, senelis Kozłowski. Po jo užeizda buvo wisos katalikizskos bažnycios. Maskolijoje, o tame ir Lietuwoj, isžėmus Suwalkų gub., kurios bažnycios yra po užliara Warsawos archiwyskupo.

11. Widurinėj Europoj szj metą buvo ne paprastai sziltas ruduo. Sziltas oras, kaip daktarai spėja, atsilėpė ant neiszpaskyto pasididinio patžudyszczij wisuose didesniuose Europos miestuose. Sztai Berlyne wieną tik dieng atsitiko 10 patžudyszczij.

12. Į miestą Kijewą atkako dabar 100 szeimynų, su waikais ir moterimis, maskoliszkų sztantų sztundistų, kurie tikėdami, kad lapkriczio mėnesij szj metų bus swieto pabaiga, iszpardawė pirmą swieto sawo turtus. Minėti sztundistai ne turi nė jokių raszų, to dėl juos suaresztawo, bet policijoj jie ne nori pasakyti, isz kur yra ir kas jie toki.

13. Maskoliszkai ministeriai: w. durių, apzewietimo, tiesdarystos, izdo ir prokuras szwenzciausio sinodo nusprendė su wisu uždaryti maskoliszką kasdieninį laikrasztį „Ruskyj Trud“. Minėtas laikrasztis, nors buvo rėdomas maskoliszkaj dwasioj, bet wisgi ir dėl ne maskolij buwo daug teisingesnis negu kiti, todėl turbut jo neukentė maskoliszkai ministeriai.

14. Kaip paduoda Peterburgo lenkiszkas laikrasztis „Krajs“, sawinikus miesto Berdiczewo ir daugelo dward Lietuwoj ir Mažrusioj, grafas M. kola Tiskewiczius sudėjo Kijewos banke 50000 rubl. ant nupirkimo willeš sziaurinėj Italijoj, kurioje be jokio ūmokesnio galėiu per tulį laiką rasti atilsi apszwiestunai paeinanti isz Mažrusios, ypacz gi katalikizski kunigai, muzikai, rasztinikai, giesminikai ir aktorijai.

15. Ant prigulicziuos Maskolijai ant Didžiojo oceano salos Sachalino kur Maskolija dabar gabena žmogudžius ir kitokius swarbesnius nusidėjėlius, dėl ilgai besitraukusių lytų, užimė twanai. Keliai ir už-ėti laukai ant didelių plotų su wisu wandens iszniekinti. Ant pietinių salos krautų jurių wilny iszmėtė kunus 5 prigrėsių, bet mena, kad twanuose prazūwo daugiaus žmonių.

16. Maskolijai, kaip matyti isz surinktų lenkiszkos laikraszcziuos „Slowo“ žinių, neiszpaskaitai smarkiai weisiasi Warsawoj. 1861 m. ant 167357 mieslo gywentojų maskolij buwo tik 691 m.; 1866 m., ant 182772 gywentojų, buwo jų 721; 1876 m. ant 308548 gywentojų buwo jau 10026 maskolij; 1886 m. ant 438548 gywentojų buwo 14655 maskolij; o 1896 m. ant 583888 gywen ojų maskolij buwo 22861.

17. 13 d. lapkriczio, kada buwo pranaszaujama swieto pabaiga, į wieną isz pawietinių miestų Chersoniaus gub., pietinėj Maskolijoj, atwaziawo teatralizskatrupa. Direktorius, ant patraukimo daugiaus žmonių, užimanė duoti dramą, kurioje terp kitko iszeina ant scenos ir welniai. Kostiumų welniaus direktorius turėjo dikti, o norinczių atlosztas roles atsirado daugiaus negu publikos norinczius mokėti už wietas teatre. Wisas buwo parengta, kaip reikia, ir laukė wien pakėlimo kurtinos. Tik sztai kas nuo scenos suriko: degn. Welniai pirmutiniai persigando ir iszbėgo ant uylcziuos sawo kostiumuose. Pamatę tokių daugybę welnių bėgiojanczių ant syk po miestą, gywentojai persigando, tikėdami, kad jie atkako paimti jiems priagulincziuos dwiasias žmonių, kada swietas pasibaiga. Bobos dar ant rytujau užklaustos, ar matė puo lanczius žwaigždes, pasakojo, kad žwaigždžių rods ne matė, bet matė daugybę welnių puolanczių isz dangaus.

Katalikui.

Chicago, 10 gruodžio 1899 m. Dr-tė Teisybės Myletojų laike sawo mėnesinį susirinkimą, ant kurio terp kitko nutarė atsiliepti ir ant „Kataliko“ melagingų užpudinėjimų, kur iszdergdama Chicago lietuwij tautiszką apwaiszcziujimą, užgauna ir Dr-tė Teisybės Myletojų iszwadinda masę „atwyrui bedewiszką“.

Ant to Dr-tė Teisybės Myletojų atsako tiek: „Kataliko“ raszę iszmano tiek apie Diewį kiek kiaučė apie pipirus. Jo Dewas yra dolieris, už kurį jis tarnauja sawo bosų kn. Krawczunų, kurs teipgi dolierį už Diewį laiko. Musų Diewas yra waldytojas wisos pasaulės, kuris wisą gimdo, waldo ir wisą aprupina „Kataliko“ gi diwiai daugiau nieko neiszmano kaip tik imti, o kurie jam neduoda—tuos keikia ir niekina; taigi į tokius diwius, kurie už dolierius pardawinėja iszganymą, mes netikime.

Toliaus ką minėtas „Katalikas“ dergia tautiszką apwaiszcziujimą, buk tas buwo parengtas wieso Oiszewskio, buk jis siulė stowintiams ant uylczių kaspinus, kad pritraukti prie marszawimo, yra bjauri krawczunizska „Kataliko“ melagystė. Dr-tė Teisybės Myletojų gawo ūkwietimą ne nuo Oiszewskio bet nuo Dr-tės S. Daukanto, ir ūkwiet wį priėmus, pati sau apsteliawo tautiszkus žėnkliulus ir ant ūkwieto laiko pati pribuvo prie marszawimo. „Katalikas“ sako, kad ant apwaiszcziujimo labai mažai žmonių susirinko, buk tall, persigandę kalbų, bėgo per duris. Mums dywai, kas tą straipsnį „Katalike“ raszė? Juk pats „Kataliko“ redaktorius sėdėjo ant galerijos per wisą apwaiszcziujimą, nes ant šios žmonės netilpo, buwo pilna ir galerija ir nors yra diwotensnis už kitus, wienok ramiai klaušė wisų kalbų nuo pradžių iki galui, isz salės nebėgo, nė bėganczių ugnatė; argi tai priitiku apszwiestam žmogui meluoti? Wiek nok už dolierį, už tą sawo diwį, kurį jam bosas kas subat suteikia, wį-ką žmogelis galawas padaryti ir sanzieng parduoti. Toki tai Chagagos diwuwocziaw!

Dr-tė Teisybės Myletojų.

Klaidų pataisymas.

Pereitame „Lietuvos“ numerij įsikwerbė szitos klaidos: Atsiliepiame p. Naujoko pagerintu, kad „už liotą užmokėta \$300“—reiszkis už botą laike papajijos pasi-luksminimo.

Korespondencijoj isz Brooklynio apie lietuwiszkas westuwas, tame jau numerij pasakyta, kad 26 lapkriczio jaunamartė apsirgo, tuom terpu turi but, kad jaunamartė 26 lapkriczio pasimirė.

Ant pardawimo.

Pigiai namas su lotu. Namuose talpina buczėnis ir groznė. Norintai gali pirkti wisą syklu arba tik namą su lotu. Atsiliepiate: Dan. Krawczewicz, Box 403, Toluca, Ill.

Wietines Zinios.

— Ateinancziuos subatos wakare Chicagoj bus matyti mėnulio užtemimas. Prasidės 6 wal, ir trauksis iki 9 wakare. Jeigu dangus ne bus apsiniaukęs, wisi tą galės matyti.

— Pereito panedžio dieng kriminalizskame sude Chicagoj pasibaigė prowa Franko Steinerio ir Ludwikos Schrader apskęstų už užmušimą Juozo Karus. Priešikintieji rado Steinerį kaltu ir nusprendė ant pakorimo, Schraderienę gi iszeisino.

— Salijne po nr. 342 State st. Frank Smith susibarė su kitais salijne išančiais ir laike tų baronių jo priezininkas Dupont iszitraukė rewolwerį ir tiesiog paleido szwį. Kulka wienok ateimuszė į Smitho plieninę sagį ir jo wisai neuzgawo. Policija, atbėgusi ant szwų, suaresztawo abu nusutinkanczius ir nugabeno ant policijos stocijos, kur pernakwoję ir užimokėję, kas reikia, kaip gi geri draugai, ant rytujau apleido arezštą ir ant aplaistumo draugystės, wėl nusidawė į salijuną. Kaip pasirodo, kaip kada ir metalinė petnusz sagys gali žmogu nuo mirties apsaugoti.

— Szaukiami mes wisi, neiszkiriant geresnių kunijų, kad mums reikia mokslo ir apszwietimo, tuom tarpu atsiranda kunijai, kurie nuo to kaip įmanydami draudžia. Sztai pereitą nedėlioj lietuwiszkaj bažnyczyj per pamokslą prabaszciaus asistensas barė mergius už lankymą wakarių moksleinij. Sakė, buk tose moksleinėse nustoj doros. Argi isz tikro tep? Kiti sako, kad tamsa terp lietuwij t. i. swarbiausia prie žastis ne dorų darbu. Kurgi lietuwiszkos merginos gali daugiaus mokytiesi, jeigu kunijėliai draudžia mažoms lankyti publiczskas moksleines, osuagiusioms wakarines. Juk suaugusioms nėra kitokių pamokinimo wietų kaip wakarinės moksleinės!

Draugysczu Reikalai.

Ballus Baltus!

Chicago, Dr-tė Liuosybės tures sawo pirmą metinį balių nedėlioj 31 d. Gruodžio, 1899 (paskutinię 320 metų diengą), Fredheit Turner asteje 3417 S. Halsted st. prie 34-to ul. Prasidės 34 wal, po pietų, tēsis wisą naktį. Lengwa wyro su motere 30c, merginoms dykal. Wisas lietuwis ir lietuwaites ir wisas lietuwiszkas draugystes szirdingai ūkwietawo, atsiliepiant ir pasiilksiminti paskutinię 320 metų diengą, juk kiekwienas dziaugamas ima, kad szmet turėjomė gerus metus, taigi pasiilksiminkime ir prasykime Diewą kad ir ateinantis metas teip pat buta geras.

Su gudonė.

Chicago, —Liet. Republ. Klubas 5 war-dos laiky masinį susirinkimą subat 16 d. Gruodžio, 7 wal, wakare, salej K. Liaudanskio, 3301 S. Morgan st., ant kurio bus rinkimas naujos administracijos. Dėlio wisas lietuwis ūkwietawo pabūlimas tik \$1.00, toliau bus pakeltas.

Dr-tė D. L. K. Zigmunt.

Chicago, Dr-tė D. K. K. Zigmuntų galy sawo susirinkimą, ketwergę 21 d. gruodžio, 8 wal, wakare, po nr. 4600 5th av., ant kurio wisas sanariis ir norinczius primarszti ūkwietawo pakol įtojimas tik \$1.00, toliau bus pakeltas.

Dr-tė D. L. K. Zigmunt.

Darbininku Susirinkimas. CHICAGO.—Nedėlioj, 17 Gruodžio, ant 24 wal, po pietų, K. Liaudanskio swietalę (3301 S. Morgan ul.) laikytas bus pirmas lietuwiszkų darbininkų susirinkimas reikalauose sutwermi politikos lietu. darbininkų organizacijos (S. D. P.). Wisas lietuwis susirinkti ūkwietawo—Komitetas.

Pajleszkojimai.

Pajleszkau Baltramiejauš Radziezio isz kaimo Žirnų ir Marijonos Zemaitiszkos, kuri sz pawasari pribuvo isz Lietuwas isz kaimo Puodžių, abų Wladislawo paw. Suwalkų gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinį ant adres: Antanas Zibutis, Box 324, Westville, Ill.

Pajleszkau Juozapo Grikozas ir Mikolo Ljuleiko, abu Kuno gub. Rasiolnų paw. kaimo Rimtenczių. Girdėjau kad Grikozas apsigimomotywas utmuwas. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinį ant adres: Ant. Rimkus, 69 Madison st., Newark, N. J.

Pajleszkau Motiejauš Szestoko isz kaimo Skowagalwų, Kalwarijos pawiet., Suwalkų gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinį ant adres: K. Gredeckis, 2005 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Pajleszkau sawo moteriszkės Onos Nawickienės, kuri 7 mėnesiai nedėnuo kur dinga. Ji yra 28 metų senumo, moka gerai anglizskai sznekėti, ant waido ir wienos akies turi po mažą spuogelį. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti nam žinį, nes az iszwadiuojū į Lietuvą.

Pajleszkau sawo szwergio, Winco Dowdydzio Nalčių kaimo, Lukszų parap. Suwalkų gub. Pirmą trijų metų gyweną Brooklyn N. Y. o dabar Chicagoje. Praszau atsizaukti ant adres: W. Mikalauskas, 108 Boverly st., Brooklyn, N. Y.

Aukos ant Paryžiaus parodos. W. Benneta, Oglesby, Ill. 50c. A. Songaila, Chicago, 50c.

Aukos ant kankintinų. W. Benneta, Oglesby, Ill. 25c. A. Songaila, Chicago, 50c.

Knjos.

„Kardo“ bel „Naujos Draugijos“ Spawstus turi buti umal parduotus už mažiausią prekį.

Prisizk už 3c. stempas o apturės katalogą. V. Karalius, 700 W. Lombard st. Baltimore Md.

Reikalauja merginų prie popieru perinkimo: nuolatini darbas; gera mokėtis. Atsiliepiate po nr. 1462-58 Indiana av., Chicago.

SENŲ GADYNIŲ

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tęsa.)

Megalosaurus Bucklandi.

Ar dinosaurai dėjo kiaušinius teip kaip daugumas šios dienos reptilijų, ar gal motinos gimdė gyvus vaikus teip kaip žvėrys, tas klausymas dar galutinai neišristas; profesorius Marsh tvirtino, kad yra užtektinai pamatų ant pripažinimo, kad jie gimdė gyvus vaikus. Pradžioje mesozoiskos eros, kada tvėrėsi sluogsniai naujos raudonosios pleskos, dinosaurai wiespatawo Amerikoje, čia gywenų jų daugybė visokių formų. Jeigu skeletų jų ir ne daugiausiai atkasė, tai užtai randa daug jų paliktų pėdų ir kitokių atspaudimų padarytų pajurių pieskoj. Profesorius Marsh 1892m. trijas sluogsnuose atkasė kelis pilnus dinosaurų skeletus, kurie dabar yra muzėje Yale universiteto. Terp tų yra kaulai didelio megalosauro praminto profesorius Marsho *Allosaurus*. Tasai turėjo apie 40 pėdų ilgio.

Amerika pasirodo kaipi kraštuvė, kurios žemės sluogsnuose suranda daugiausiai liekanų išnykusių senų gadynių gyvuolių, nors čia moksleinčiai ne nuo seniai užsiima tirinėjimais. Profesorius Marshui pasisekė čia atkasti pilną skeletą žingeidus draskančio raguoto dinosauro, kurį jis praminė vardu *Ceratosaurs* (isz greikisko: *keras*—reiskia ragą ir *saurus*—reptiliją). Šitasis turėjo ragą išaugusį ant nosies. Nugarkaulio sanarijai šito sutvėrimo nepaprastos formos, o prie juostos visi kaulai suaugę į krūvą teip, kaip tai yra pas paukščius. Kunas jų buvo uždengtas ilgais žvynais gulinciais ant odos teip kaip pas krokodilius; uždangos tos traukėsi nuo galvos užpakalio išilgai kaklo ir nugaros. Šitie sutvėrimai turėjo 17 pėdų ilgio.

Galva Ceratosaurs nasicornis.

Isz virsaus kaukalis panašus į kaukalį krokodilių, taigi jis pailgas, užsibaigia šnipu su perskyrotomis šnervėmis išančiomis ant galo.

Skeletas Ceratosaurs nasicornis surastas juos sluogsnuose Sziaurinėj Amerikoje.

Dantys panašūs į dantis megalosaurų. Akis turėjo uždengtas kaulinėmis išaugomis nuo kaukalo, išančiomis priešais akių lomas. Smegenys, prilyginus prie viso kuno didumo, mažesni negu pas megalosaurus ir brontosaurus; taigi isz to matyti, kad ceratosaurs buvo ir bruzgesnis ir greitesnis už anuos, o teipogi ir protingesnis. Pirmutinės kojos, teip kaip ir pas megalosaurus, buvo mažos, ant tulų pirštų buvo astrus nagai, su kuriais matomai draskė jis pagautus ant maisto kitus gyvuolius.

Ceratosaurs nasicornis

Solenhofo litografisko akmens (Bavarijoj) sluogsnuose rado visą skeletą žingeidus mažo dinosauro, turinčio vos 2 pėdi ilgio. Šita sutvėrima praminė vardu *Compsognathus*. Šitas mažas sutvėrimas, isz viso savo kuno pavidalo, nors priguli prie reptilijų, bet suvisu panašus į paukštį, truksta jam vien plunksnų ir sparnų. Kojos, pėdos, ilgasis kaklas, mažą galvą, kurios užbaiga panaši į snapą, tokios jau kaip ir paukščių. Žiurint į šitą mažą sutvėrimą, negalima neti-

kėti, kad nuo jo turėjo paeiti šios dienos paukščiai. Jis priguli prie grupos teip wadinamų *Ornithopoda* arba paukščiakojų dinosaurų.

Prie tos pačios grupos paukščiakojų priguli dideli *Iguanodontai*; jie yra seniausiais šitos grupos sutvėrimais. Dalys skeleto ir atskirų kaulų šitų sutvėrimų moksleinčių surastos dar pirmoje pusėje šio šimtmecio. Kelis pilnus skeletus jų užtiko vėliaus Belgijoj.

Pirmiausiai surado dantis, o vėliaus nugarkaulio sanarius, taigi svarbiausius kaulus, ant kurių pasirėmė moksleinčiai gali spręsti apie gyvenimo būdą ir tulus papročius išnykusių sutvėrimų; pas reptilijas svarbiausiais kaulais yra nugarkaulio sanariai, pas žindancius gi dantis; isz tų kaulų galima nuspręsti lygiai prie kokios grupos gyvolyų priguli, teipogi kuom jis maitinosi. Žinote, kad dantys šunų, kačių, taigi žvėrių mintančių mėsą yra visai kitoki, negu arklų, galvijų ir kitų mintančių žolę; zuikių, pelių vėl kitoki.

Pirmutinius dantis iguanodontų rado 1822m. konglomeratuose prigulinciuose prie kreidinių sluogsnų netoli Telgeto. Isz pirmo pažvilgio dantys tie panašūs į pjaustancius dantis žolėdžių žindancų žvėrių ir nepanašūs nė į jokių kitus iki šiol iskastus is žemės dantis; iki iguanodontų gywenant žemės slankiojanti turėjo visai kitokio pavidalo dantis, o žindancų kramtančių dar ne buvo; šios dienos reptilijos kramtančių dantų neturi. Tik vėliaus susekė, kad gyvenantis vidurinėj Amerikoje driesas iguana turi panašius dantis, todėl ir tam išnykusiam dinosaurui su tokiais jau dantimis davė vardą *Iguanodont*, taigi turinčio iguanos dantis. Iguanos yra tai driežai turinti 3 pėdas ilgio; jie maitinasi vabalais ir jaunais medžių lapais, kuriuos nukanda dantimis ir čielus prarija; deda jos kiaušinius, isz kurių išsiperi vaikai.

Visos šiadien ant žemės gyvenancios reptilijos, taigi žalciai, kirmėlės ne kramto maisto, bet griebia augmenis ir vabalus su liežuviu, kurį žmonės paprastai kirmėlės gylyn vadina, arba dantimis, bet ryja čielus, todėl jie visai nereikalauja lūpų, kokias turi žolėdžiai žindanti žvėrys. Kadangi iguanodontai turėjo dantis panašius į dantis žindancų žvėrių tokių kaip galvijai, arkliai, elniai ir tt. ir teip kaip ir tie kramtė maistą, tai jie turėjo turėti ir lūpas. Isz tų ir dar kitų ypatybių matome, kad prigulinti prie reptilijų iguanodontai senose gadynešose užmė ant žemės vietą stovincų ant augstiesnio laipsnio žindancų žvėrių.

Pilną skeletą iguanodontą pirmą kartą atkasė akmenų skaldinyčiose „Kentish Rag“ Anglijoj. Skeletas tas yra dabar Britiskame muzėje Londone. Jis prigulėjo jaunam; dar ne visai suaugusiam gyvuoliui. Vėliaus rado veldiskuose sluogsnuose daugiaus čielų skeletų ir atskirų kaulų. Didžiausis isz tų sutvėrimų turėjo 30 pėdų ilgio; tokio didumo buvo pramintas moksleinčių *Iguanodon Bernissartensis*.

Iguanodon Bernissartensis.

Kaip kiti isz iki šiol surastų šitų sutvėrimų turi kulšias kaulus, netoli 4 pėdų ilgio, tuom tarpu tie kaulai didžiausiu šios dienos krokodilių turi vos vieną pėdą ilgio. Apatinis žandas turėjo lengvai pakrutinamą lūpą teip kaip tai yra pas arklus; nasruose turėjo tokią jau lengvai pakrutinamą mėsinį liežuvi. Toje krutanti lūpa ir liežuvis lengvino mat gyvuoliui skabamą žolės ir jaunų medžių ugių ir lapų, kuriais maitinosi iguanodontai. Taigi mat iguanodontai ne tik isz tulų savo kuno ypatybių buvo panašūs į keturkojus žindancius žvėris, bet jie ir vedė gyvenimą visai panašų į tą, kokį veda šios dienos žolėdžiai žvėrys. Kadangi liekanas iguanodontų randa veldiskuose žemės žievės sluogsnuose, o juose ne truksta ir visokių augmenų liekanų, tai galima isz dalies spręsti apie tai, kuom maitinosi šitie žingeidus musų aprašomi sutvėrimai. Isz augmenų liekanų tuose sluogsnuose randamų matyti, kad Anglijoj, kada gywenė iguanodontai, ant jos kalnų viršunių augo grios spygliinių medžių; pakraščiais ir žemias tų girių augo dideli medžių didumo paparčiai, cikados arba netikros palmos, klampynėse buvo teipogi daug visokių vandeninių augmenų. Tais tai augmenimis ir maitinosi iguanodontai.

Kaip isz visko matyti, iguanodontai ne čia gywenė ir užbaigė gyvastį, kur randa jų kaulus; isz ismetytų kaulų matyti, kad juos sunėšė ar tekanti nuo kalnų vandens arba upės drauge su medžiais ir kitokiais organiskais daiktais ir kad visos tos senų gadynių liekanos, patikusios ant kelio užtvanus, nusileido ant dugno ir jurių ir upių vandens užnešė pieska ir palaidėjo jas kaip kapuose. Ta galima matyti ant šurastų kaulų, kurie kaipi nugalasti, sulaužyti, su jais drauge yra nu-laužytų medžių kamienai ir šakos be lapų.

(Toliaus bus.)

